

Sygn. akt II C 469/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 stycznia 2022 roku

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie II Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Katarzyna Sałaj – Alechno

Protokolant: Agnieszka Bugalska

po rozpoznaniu w dniu 16 grudnia 2021 roku w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa J. D. i K. D.

przeciwko Bankowi (...) Spółce akcyjnej z siedzibą w G.

o ustalenie i zapłatę

I. ustala, że umowa kredytu nr (...) sporządzona w dniu 21 listopada 2007 r. i zawarta w dniu 26 listopada 2007r. pomiędzy J. D. i K. D. a Bankiem (...) spółką akcyjną z siedzibą w G. jest nieważna;

II. zasądza od pozwanego Banku (...) Spółki akcyjnej z siedzibą w G. na rzecz powodów J. D. i K. D. kwotę 246 158,39 zł (dwieście czterdzieści sześć tysięcy sto pięćdziesiąt osiem złotych trzydzieści dziewięć groszy) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 21.02.2020 r. do dnia zapłaty i kwotę 70 289,74 CHF (siedemdziesiąt tysięcy dwieście osiemdziesiąt dziewięć franków szwajcarskich siedemdziesięciu czterech centymów) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 4 września 2021 r. do dnia zapłaty;

III. w pozostałym zakresie oddala powództwo o zapłatę;

IV. zasądza od pozwanego Banku (...) Spółki akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz powodów J. D. i K. D. kwotę 11 834,00 zł (jedenaście tysięcy osiemset trzydzieści cztery złote) tytułem zwrotu kosztów procesu;

V. nakazuje zwrócić powodom J. D. i K. D. z sum Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie kwotę 1000 zł (tysiąc złotych) tytułem opłaty sądowej.

Sygn. II C 469/19

UZASADNIENIE

W dniu 7 grudnia 2016 roku powodowie J. D. i K. D. wnieśli pozew przeciwko Bank (...) S.A. z siedzibą w G., domagając się ustalenia, że umowa kredytu hipotecznego nr (...), zawarta w dniu 21 listopada 2007 r. pomiędzy powodami a pozwanym (działającym wówczas pod firmą: (...) Bank S.A. z siedzibą w G.), nie istnieje ze względu na nieważność tego zobowiązania, ewentualnie ustalenie, że postanowienia § 1 ust. 1, § 7 ust. 2, § 10 ust. 8 umowy kredytu hipotecznego nr (...) stanowią niedozwolone postanowienia umowne i nie wiążą powodów. Nadto powodowie zgłosili żądanie o zasądzenie od pozwanego solidarnie kwoty 119 870,80 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 8 grudnia 2016 r. do dnia zapłaty tytułem zwrotu korzyści majątkowej uzyskanej bez podstawy prawnej. Powodowie domagali się także zasądzenia od pozwanego na ich rzecz zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa

procesowego w podwójnej wysokości ze względu na zawiły charakter sprawy, według norm przepisanych (dowód: pozew k. 2-99).

Pozwany Bank (...) S.A. z siedzibą w G. domagał się oddalenia powództwa i zasądzenia od powodów na swoją rzecz zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych z uwzględnieniem uiszczonej opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. Pozwany wywodził, iż sporna umowa kredytu nie zawiera klauzul abuzywnych ani nie jest sprzeczna z przepisami prawa. Wskazywał na brak interesu prawnego po stronie powodów do wytoczenia powództwa o ustalenie nieważności umowy, skoro mogą oni wytoczyć powództwo o zapłatę. Powód podniósł zarzut braku interesu prawnego w żądaniu ustalenia nieważności umowy kredytowej i zarzut przedawnienia. Wskazywał też, iż wyeliminowanie klauzul walutowych z umowy, jako abuzywnych, nie może doprowadzić do postulowanego przez powodów przekształcenia kredytu indeksowanego do CHF w kredyt złotowy oparty na LIBOR. (dowód : odpowiedź na pozew k. 195-254)

W toku postępowania powodowie dokonali szeregu modyfikacji wniesionego powództwa. Ostatecznej modyfikacji powództwa dokonali pismem z dnia 26 lipca 2021 r., w kwestii zasądzenia świadczenia wnosząc o zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów łącznie kwoty 246 158,39 zł oraz kwoty 70 289,74 franków szwajcarskich tytułem zwrotu korzyści majątkowej uzyskanej przez pozwanego kosztem powodów bez podstawy prawnej, które to świadczenie było nienależne wraz z ustawowymi odsetkami za czas opóźnienia, przy czym żądanie odsetek opiewało od kwoty 246 158,39 zł za okres od dnia następującego po doręczeniu modyfikacji z dnia 10 grudnia 2019 r. do dnia zapłaty, a od kwoty 70 289,74 franków szwajcarskich za okres od dnia następującego po doręczeniu modyfikacji powództwa z dnia 26 lipca 2021 r. do dnia zapłaty, ewentualnie powodowie wnosili o zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów łącznie kwoty 521 068,76 zł tytułem zwrotu korzyści majątkowej uzyskanej przez pozwanego kosztem powodów bez podstawy prawnej, które to świadczenie było nienależne wraz z ustawowymi odsetkami za czas opóźnienia, przy czym żądanie odsetek opiewało od kwoty 335 705,50 zł za okres od dnia następującego po doręczeniu modyfikacji z dnia 10 grudnia 2019 r. do dnia zapłaty, a od kwoty 185 363,26 zł za okres od dnia następującego po doręczeniu modyfikacji powództwa z dnia 26 lipca 2021 r. do dnia zapłaty. W kwestii ustalenia powodowie wnieśli natomiast o ustalenie nieważności umowy kredytu hipotecznego nr (...), względnie o ustalenie nieistnienia stosunku prawnego wynikającego z zobowiązania opisanego w umowie kredytu hipotecznego nr (...) ze względu na nieważność tego zobowiązania, względnie o ustalenie nieważności umowy kredytu nr (...) co do przyszłych świadczeń, nieobjętych żądaniem zasądzenia kwot pieniężnych, względnie o ustalenie nieistnienia stosunku prawnego wynikającego z zobowiązania opisanego w umowie nr (...) co do przyszłych świadczeń, nieobjętych żądaniem zasądzenia kwot pieniężnych. Na wypadek nieuwzględnienia wyżej wskazanych żądań, w kwestii ustalenia powodowie wnieśli o ustalenie, że w stosunku prawnym łączącym powodów z pozwanym na podstawie umowy nr (...) powodów nie wiążą wszelkie postanowienia umowne dotyczące indeksowania kwoty kredytu oraz rat kapitałowo-odsetkowych kursem franka szwajcarskiego zawarte w § 1 ust. 1, § 7 ust. 2, § 10 ust. 8, § 17 ust. 1, § 17 ust. 2, § 17 ust. 3 i § 17 ust. 4 tejże umowy. Co do kwestii zasądzenia powodowie wnieśli natomiast alternatywnie o zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów łącznie kwoty 218 612,28 zł tytułem zwrotu korzyści majątkowej uzyskanej przez pozwanego kosztem powodów bez podstawy prawnej, które to świadczenie było nienależne wraz z ustawowymi odsetkami za czas opóźnienia, przy czym żądanie odsetek opiewało od kwoty 119 870,80 zł za okres od dnia następującego po dniu doręczenia odpisu pozwu do dnia zapłaty, a od kwoty 27 741,48 zł za okres od dnia następującego po doręczeniu modyfikacji powództwa z dnia 26 lipca 2021 r. do dnia zapłaty, co będzie stanowić różnicę pobraną pomiędzy pobraną przez pozwanego od powoda kwotą tytułem spłaty przedmiotowego kredytu naliczoną z zastosowaniem klauzul umownych a należną pozwanemu kwotą.

(dowód: pismo k. 1148-1158)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 21 listopada 2007 roku została sporządzona, a w dniu 26 listopada 2007 r. zawarta pomiędzy poprzednikiem prawnym pozwanego (...) Bank S.A. w G. a J. D. i K. D. umowa kredytu nr: (...). Bank udzielił powodom kredytu w kwocie 574 823,90 zł, indeksowanego kursem CHF, w tym kwotę 562 000,00 zł przeznaczoną na pokrycie części

kosztów zakupu nieruchomości mieszkalnej położonej w P. przy ul. (...) (działki nr (...)) w kwocie 422 000 zł, na refinansowanie poniesionych kosztów w kwocie 40 000zł i spłatę zobowiązania finansowego kredytobiorcy z umowy nr (...) w (...) Bank Spółka akcyjna w G., kwotę 12 373,90 zł na koszty z tytułu ubezpieczenia od ryzyka utraty pracy, kwotę 200 zł na koszty opłaty sądowej należnej za wpis hipoteki, kwotę 250 zł tytułem wyceny nieruchomości. Oprocentowanie kredytu miało być zmienne – na dzień sporządzenia wynosiło 4,920 %, a rzeczywista roczna stopa oprocentowania kredytu została określona na 4,114%, zaś szacowany całkowity koszt kredytu na kwotę 407 173,36 zł. Saldo kredytu oraz harmonogram spłat były podawane w CHF .

Strony umowy postanowiły, iż bank wypłaci kredyt jednorazowo w terminie nie dłuższym niż 5 dni roboczych, po spełnieniu warunków określonych w § 4 umowy i otrzymaniu przez bank wniosku o wypłatę a powodowie będą spłacać kredyt wraz z oprocentowaniem w 360 równych miesięcznych ratach kapitałowo–odsetkowych.

W § 1 ust. 1 umowy kredytu wskazano, że w dniu wypłaty kredytu saldo jest wyrażane w walucie do której indeksowany jest kredyt według kursu kupna waluty, do której indeksowany jest kredyt, podawanego w Tabeli kursów kupna/sprzedaży dla kredytów hipotecznych udzielanych przez (...) Bank S.A., opisanej szczegółowo w § 17, następnie saldo walutowe przeliczane jest dziennie na złote polskie według kursu sprzedaży waluty do której indeksowany jest kredyt, podanego w Tabeli kursów kupna/sprzedaży dla kredytów hipotecznych udzielanych przez (...) Bank S.A., opisanej szczegółowo w § 17.

W § 1 ust. 4 wskazano, że w przypadku, gdyby wypłacona kwota nie pokryła w całości zobowiązania kredytobiorcy wynikającego z celu, na jaki kredyt został zaciągnięty, kredytobiorca zobowiązany jest do pokrycia ze środków własnych różnicy pomiędzy kwotą wypłaconego kredytu a kwotą przeznaczoną na cel. Bank upoważniono do możliwości wezwania kredytobiorcy do udokumentowania wniesienia środków, o których mowa powyżej pod rygorem wypowiedzenia umowy w całości lub w części.

Z kolei w § 7 ust. 2 umowy ustalono, że wypłata środków z kredytu będzie następowała na wskazane we wniosku o wypłatę rachunki bankowe kredytobiorców, przy czym każdorazowo wypłacana kwota złotych polskich zostanie przeliczona na walutę do której indeksowany jest kredyt według kursu kupna waluty kredytu podanego w Tabeli kursów kupna/sprzedaży dla kredytów hipotecznych udzielanych przez (...) Bank S.A. obowiązującego w dniu dokonania wypłaty przez bank.

W myśl § 9 ust. 7 umowy, wszelkie opłaty i prowizje podawane są w walucie do której indeksowany jest kredyt a ich zapłata odbywa się poprzez doliczenie opłaty do raty, o której mowa w § 10 ust. 2, chyba że strony podejmą odmienne ustalenia w tym zakresie.

W § 10 umowy uregulowano spłatę kredytu w ten sposób, że kredytobiorca został zobowiązany do zapewnienia na rachunku bankowym prowadzonym w złotych polskich, środków w wysokości odpowiadającej w polskich złotych racie kredytu wyrażonej w CHF. Przy czym zgodnie z § 10 ust. 8 umowy, rozliczenie każdej wpłaty dokonanej przez kredytobiorcę będzie następować z datą wpływu środków do banku, według kursu sprzedaży waluty, do której indeksowany jest kredyt, podanego w Tabeli kursów kupna/sprzedaży dla kredytów hipotecznych udzielanych przez (...) Bank S.A., obowiązującego w dniu wpływu środków do banku.

W § 6 ust. 3 umowy wskazano, że w przypadku gdy kredyt jest indeksowany kursem waluty obcej, zmiana tego kursu będzie miała wpływ na wysokość rat oraz salda zadłużenia z tytułu kredytu, przy czym saldo zadłużenia może przekroczyć wartość nieruchomości, na której ustanowiona zostaje hipoteka na zabezpieczenie kredytu, a ryzyko z tego tytułu ponosi kredytobiorca.

W § 17 umowy wskazano, że do rozliczenia transakcji wypłat i spłat kredytów stosowane są odpowiednie kursy kupna/sprzedaży dla kredytów hipotecznych udzielanych przez (...) Bank S.A. walut zawartych w ofercie banku obowiązujące w dniu dokonania transakcji. Kursy kupna określa się jako średnie kursy złotego do danych walut ogłoszone w tabeli kursów średnich NBP minus marża kupna. Kursy sprzedaży ustala się jako średnie kursy złotego do danych walut ogłoszone w tabeli kursów średnich NBP plus marża sprzedaży. Wskazano, że do wyliczenia kursów kupna/sprzedaży

dla kredytów hipotecznych udzielanych przez (...) Bank S.A., stosuje się kursy złotego do danych walut ogłoszone w tabeli kursów średnich NBP w danym dniu roboczym skorygowane o marżę (...) Banku S.A. W treści w § 11 ust. 3 kredytobiorca oświadczył, iż postanowienia umowy zostały z nim indywidualnie uzgodnione.

(dowód: umowa kredytu z załącznikami k. 127-137, informacja odpowiadająca odpisowi aktualnemu z rejestru przedsiębiorców k. 108-125).

Wniosek kredytowy został przez podpisany przez obydwu powodów i złożony w dniu 18 października 2007 roku. J. D. i K. D. podpisali wówczas także oświadczenia, iż oferowany był im kredyt hipoteczny w złotych polskich, jednak zdecydowali się na ofertę kredytu hipotecznego w walucie obcej, będąc uprzednio poinformowanymi o ryzykach związanych z zaciągnięciem kredytu hipotecznego w walucie obcej i zostali poinformowani przez bank o ryzyku związanym ze zmianą stopy procentowej.

(dowody: wniosek kredytowy k. 284-288, oświadczenia k.289- 290)

Przed podpisaniem umowy, w dniu 23 listopada 2007 r., powodowie podpisali oświadczenie, w którym zadeklarowali, że przed podpisaniem umowy otrzymali Tabelę prowizji i opłat, Ogólne Warunki Ubezpieczeń oraz wzór umowy, z którego klauzule zostaną przeniesione do umowy, którą zamierzają zawrzeć z (...) Bankiem S.A oraz że zostali poinformowani przez przedstawiciela banku o konieczności zapoznania się z dostarczonymi dokumentami zanim podejmą decyzję o zawarciu umowy.

(dowód: oświadczenie o dostarczeniu wzorców umownych k. 311)

Wymienione wyżej dokumenty były jednymi z wielu wzorów przygotowanych przez (...) Bank S.A., jakie podpisywali powodowie przed podpisaniem umowy. Wzór umowy był także sporządzony przez poprzednika prawnego strony pozwanej.

Powodowie przed podpisaniem umowy kredytu skontaktowali się z doradcą (...), która wcześniej uczestniczyła w zawieraniu przez strony w 2004r. umowy o kredyt indosowany do CHF. Zamierzali zawrzeć umowę kredytową na kwotę pomiędzy 400 000 zł a 450 000 zł, a pozyskane środki przeznaczyć na zakup działki. Powodom nie przedstawiono oferty kredytu w złotówkach, a podpisanie przez nich oświadczenia w tym zakresie były niezbędne do podpisania umowy. Pośrednik wskazywał powodom, że kredyt indeksowany do CHF jest najkorzystniejszym produktem, ponieważ jego rata jest najniższa. Mimo że powodowie mieli zdolność kredytową do uzyskania kredytu w złotówkach, to pośrednik i tak informował powodów, że korzystniejszy od kredytu złotówkowego jest kredyt indeksowany. Powodowie byli o tym przekonani, gdyż spłacali już kredyt indeksowany do CHF zawarty w 2004r. i rata kredytu wahała się nieznacznie z uwagi na stabilny kurs waluty. Doradca finansowy gwarantował powodom, że nie będzie dużych rozbieżności w kursie waluty franka szwajcarskiego. E. B. informowała powodów o ryzyku kursowym wskazując, że w przypadku różnicy w kursie waluty rata kredytu może wzrosnąć lub spaść o około 20 procent. Nie poinformowała powodów, w jaki sposób bank ustala kurs CHF w tabeli kursowej oraz dlaczego jest kurs kupna i sprzedaży. Żaden z warunków umowy nie podlegał negocjacom. Powodom nie został przedstawiony jakikolwiek mechanizm chroniący ich przed ryzykiem kursowym. Nie mieli oni wiedzy o tym, że w przypadku wzrostu kursu franka szwajcarskiego, będą zmuszeni do ponoszenia zdecydowanie wyższych kosztów kredytu a saldo kredytu może znacząco wzrosnąć.

(dowód: zeznania J. D. i K. D. w charakterze strony powodowej k. 1119-1124 i 1244-1248; dowód: zeznania świadka E. B. k. 1070-1071)

(...) Bank S.A. w G. wypłacił powodom kwotę kredytu w wysokości 561 999,92 zł w transzach : w dniu 6 grudnia 2007 r. w kwocie 555 425,52 zł, w dniu 14 grudnia 2007 r. w kwocie 6574,50 zł .

(niesporne, nadto dowód: zaświadczenie k. 147)

W dniu 25 września 2014r. strony podpisały aneks do umowy kredytowej dokonując zmiany umowy między innymi co do sposobu spłaty kredytu, w ten sposób, że od dnia wejścia w życie aneksu, spłata mogła być dokonywana w walucie, do jakiej jest indeksowany kredyt albo w złotych polskich. Jednocześnie strony postanowiły, że oprocentowanie kredytu na dzień wejście w życie aneksu będzie wynosić 1,706% w skali roku, z tym zastrzeżeniem że może ulec zmianie i stanowi sumę marży banku w wysokości 1,70 % i aktualnie obowiązującej stawki LIBOR dla 3 M.

(dowód: aneks k. 331-339)

W dniu 9 grudnia 2004r. powodowie zawarli z pozwanym umowę kredytu w kwocie 137 632 zł, indeksowanego kursem CHF na refinansowanie kosztów zakupu niezabudowanej działki gruntowej położonej P. przy ulicy (...). (dowód: umowa k. 352- 360)

Powodowie tytułem wykonania umowy nr (...) od 31 grudnia 2007 do dnia 5 lipca 2021 r. uiszcili na rzecz pozwanego tytułem spłaty rat kapitałowo – odsetkowych łączną kwotę 246 158,39 zł (165 823,73 zł kapitał, 80 334,25 zł odsetki) oraz kwotę 70 289,74 franków szwajcarskich.

(dowód : zaświadczenie banku, niesporne – oświadczenie pozwanego k. 1841v 00:14:45)

W połowie stycznia 2015 roku, w wyniku decyzji Szwajcarskiego Banku Narodowego o tzw. „uwolnieniu kursu franka szwajcarskiego”, czyli zaprzestaniu polityki polegającej na sztywnym uregulowaniu kursu tej waluty, kurs CHF ulegał systematycznemu umacnianiu się względem PLN. W krótkim czasie, zaledwie kilku dni średni kurs CHF w NBP uległ drastycznemu wzrostowi nawet o około 20-30%. Kurs ten od tamtego czasu ulega dalszemu systematycznemu wzrostowi. Wzrost kursu CHF istotnie wpłynął na wysokość rat kredytów udzielonych przez bank w walucie wymiennej, skutkując w przypadku pozwanych nagłym wzrostem raty kredytu o kilkaset złotych.

(fakt powszechnie znany)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumentację dołączoną do akt niniejszej sprawy, jak również w oparciu o dowód z przesłuchania stron ograniczony do przesłuchania strony powodowej oraz częściowo zeznań świadka E. B. (k.1070-171). Przeprowadzone dowody przedstawiają wiarygodny ciąg zdarzeń a wnioski z nich wypływające układają się w logiczną całość. Zbędne do wydania rozstrzygnięcia okazało się przeprowadzenie dowodów z opinii biegłych, albowiem okoliczności, na które dowody miałyby zostać przeprowadzone nie miały znaczenia dla rozstrzygnięcia. Zeznania świadka A. W. okazały się nieprzydatne do rozpoznania sprawy albowiem świadek zaprzeczył aby uczestniczył w zawieraniu umowy, nie pamiętał okoliczności zawarcia aneksu do umowy a podpis na wniosku powodów złożył jedynie dlatego, że przekazywał go do centrali banku (k. 1119). Także świadek J. P., T. P. i W. Z. nie uczestniczył w zawieraniu umowy kredytowej, a zatem ich zeznania nie mogły stanowić podstawy ustaleń faktycznych (k. 1119, 1126-1128, 1071-1072).

(dowód: zeznania świadka W. Z. k. 1071-1072, zeznania świadka J. P. k. 1119, zeznania T. P. k. 1126-1128)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo było w przeważającej części uzasadnione.

Umowa kredytu (...), zawarta w dniu 21 listopada 2007 r. pomiędzy powodami J. D. i K. D., a (...) Bank Spółką Akcyjną w G. jest w całości bezwzględnie nieważna. W ocenie sądu, powodowie mają interes prawny w ustaleniu nieważności umowy kredytu. Niewątpliwie istnieje obecnie niepewność i spór między stronami co do tego, czy umowa kredytu kreuje ważny stosunek prawny między nimi. Pozwany domaga się od powodów dalszej spłaty rat kredytu wraz z nadejściem terminów wymagalności, co potwierdza stanowisko procesowe pozwanego w niniejszej sprawie. Powodowie z kolei chcieliby zaprzestać spłacania rat kredytu, czego wyrazem jest ich powództwo wniesione w niniejszej sprawie. Samo wytoczenie powództwa o zapłatę przez powodów nie przesądziłoby całkowitej nieważności umowy kredytu. Dopiero jednoznaczne ustalenie przez sąd nieważności całej umowy kredytu pozwoli

powodom na definitywne zakończenie sporu z pozwanym w kwestii ważności, czy nieważności umowy oraz pozwole na podejmowanie działań mających na celu usunięcie skutków jakie umowa wywołała dotychczas (np. co do obciążenia hipotecznego nieruchomości).

Bezwzględna nieważność umowy kredytu sąd uwzględnia z urzędu. Zastosowanie w przedmiotowej sprawie znajdzie zarówno art. 6 ust. 1 dyrektywy Rady 93/13/EWG z 5 kwietnia 1993r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich oraz art. 385¹ k.c. (w zw. art. 58 § 1 k.c.), który powinien być interpretowany w zgodzie z dyrektywą, umożliwiając sankcję nieważności całej umowy. Nie ulega wątpliwości, że powodowie zawierając umowy kredytu występowali w roli konsumentów w rozumieniu art. 2 lit. b dyrektywy Rady 93/13/EWG oraz art. 221 k.c. Zawarli bowiem umowę kredytu w celu pozyskania środków na zakup lokalu mieszkalnego dla siebie a nie w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą czy zawodową. Rozważając zatem kwestie wynikające z ważności bądź nieważności umowy kredytu należy uwzględnić szczególną ochronę konsumenta wynikającą z prawa UE oraz polskiego.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 dyrektywy Rady 93/13/EWG, Państwa Członkowskie stanowią, że na mocy prawa krajowego nieuczciwe warunki w umowach zawieranych przez sprzedawców lub dostawców z konsumentami nie będą wiążące dla konsumenta, a umowa w pozostałej części będzie nadal obowiązywała strony, jeżeli jest to możliwe po wyłączeniu z niej nieuczciwych warunków. Według art. 2 a) wskazanej dyrektywy, do celów dyrektywy „nieuczciwe warunki” oznaczają warunki umowne zdefiniowane w art. 3, który z kolei w ust. 1 stanowi, że warunki umowy, które nie były indywidualnie negocjowane, mogą być uznane za nieuczciwe, jeśli stoją w sprzeczności z wymogami dobrej wiary, powodują znaczącą nierównowagę wynikających z umowy, praw i obowiązków stron ze szkodą dla konsumenta.

Pozwany w niniejszym postępowaniu nie udowodnił, iż klauzule indeksacyjne były indywidualnie negocjowane. Ewidentnie zostały sporządzone przez bank w postaci wzoru umowy, załączników i tabel zaś powodowie w żaden sposób nie mieli wpływu na ich treść. Były to gotowe i standardowe wzorce oraz nie było możliwości ich negocjacji, co potwierdzają zeznania powodów. Zgodnie z zeznaniami J. D. i K. D. ich rola ograniczała się jedynie do akceptacji narzuconych warunków umowy i uzgodnienia okresu kredytowania oraz wysokości kredytu. Ciężar wykazania faktu indywidualnego uzgodnienia postanowień umowy spoczywał na stronie pozwanej. Art. 3 ust.2 dyrektywy 93/13/EWG stanowi, iż warunki umowy zawsze zostaną uznane za niewynegocjowane indywidualnie, jeżeli zostały sporządzone wcześniej i konsument nie miał w związku z tym wpływu na ich treść, zwłaszcza jeżeli zostały przedstawione konsumentowi w formie uprzednio sformułowanej umowy standardowej.

Z kolei zgodnie z art. 385¹ kc postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nie uzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeśli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy, przy czym nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny.

W ocenie sądu, postanowienia zawarte w §1 ust.1 zdanie ostatnie, §7 ust.2 zdanie ostatnie i §10 ust. 8 umowy kredytu nr (...)- interpretowane w powiązaniu z §17 umowy - stanowią niedozwolone postanowienia umowne w rozumieniu art. 385¹ kc.

Postanowienia określające główne świadczenia stron to postanowienia dotyczące świadczeń charakteryzujących daną umowę. Art. 69 ust.1 ustawy Prawo bankowe, stanowi iż przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu. Przy umowie kredytu indeksowanego do waluty obcej klauzula indeksacyjna określająca kurs wymiany CHF dotyczy głównego zobowiązania kredytobiorcy, gdyż służy ona do ustalenia wysokości zobowiązania kredytobiorcy w walucie obcej i do ustalenia wysokości poszczególnych rat kredytu spłacanych w złotych polskich. Tym samym

– decyduje ona o wysokości podstawowego świadczenia kredytobiorcy i wysokości tzw. spreadu walutowego, stanowiącego element wynagrodzenia banku za udzielony kredyt.

W ocenie sądu, postanowienia umowne zawarte w §1 ust.1 zdanie ostatnie, §7 ust. 2 zdanie ostatnie i §10 ust. 8 w powiązaniu z §17 umowy kredytu, określające główne świadczenie stron, nie zostały sformułowane jednoznacznie. Zobowiązują one kredytobiorcę do spłaty kapitału wraz z odsetkami miesięcznie w ratach kapitałowo – odsetkowych zgodnie z harmonogramem spłat sporządzanym w CHF. Jednocześnie umowa stanowi, że raty te winny być spłacane w złotych po uprzednim ich przeliczeniu według kursu sprzedaży CHF z tabeli kursowej (...) Bank S.A obowiązującego w dniu wpływu do banku. Umowa stron nie precyzowała metod ustalania kursu wymiany CHF, mającego służyć do obliczenia wysokości rat spłaty kredytu, a tym samym - bieżącego salda zadłużenia kredytobiorcy. Nie przedstawiono także przyczyn zastosowania dla wypłaty kredytu kursu kupna waluty, zaś do spłaty kredytu kursu sprzedaży. Nie wyjaśniono, że w skład kosztu kredytu będzie wchodziła różnica kursów kupna i sprzedaży. Brak w zapisach umowy wprost informacji, która wskazywałaby kredytobiorcom, iż różnica między kursem sprzedaży i kursem kupna stanowi tzw. „spread walutowy”, jak też nie wskazano jaka jest wysokość tej różnicy (tj. o ile kurs sprzedaży różni się od kursu kupna). Nie wyjaśniono, że zastosowanie kursu kupna do wypłaty kredytu a kursu sprzedaży do spłaty kredytu stanowi zysk banku. Ponadto, nie przedstawiono kredytobiorcom jak może kształtować się zmiana kursu waluty obcej na przestrzeni okresu porównywalnego z okresem, na jaki umowa została zawarta. Dokument zatytułowany „Przykład wpływu zmiany kursu walutowego na raty spłaconego kredytu walutowego ” nie spełnia wymogu pełnej informacji (k. 320). Nie podano także rzetelnie całkowitych realnych kosztów kredytu, przy uwzględnieniu, iż kurs CHF w przeciągu kilkudziesięciu lat może wzrosnąć. W §17 umowy wskazano jedynie, że podstawą ustalenia „tabelowego” kursu kupna i kursu sprzedaży CHF będzie średni kurs złotego do CHF, ogłoszony w tabeli kursów średnich NBP, odpowiednio – pomniejszony o marżę kupna lub powiększony o marżę sprzedaży. Niesprecyzowanie wysokości marży kupna i marży sprzedaży lub zasad ich ustalania czyniło ów zapis ogólnym i niemożliwym do zweryfikowania Tym samym sposób waloryzacji świadczenia pozostał niedookreślony i pozostawiony decyzji strony pozwanej, odnoszącej się do przyjęcia określonej wysokości marży kupna i marży sprzedaży, znajdującej wyraz w „Tabeli kursów kupna/ sprzedaży dla kredytów hipotecznych udzielanych przez (...) Bank S.A.”. Przez wyrażenie klauzul waloryzacyjnych umowy kredytowej prostym i zrozumiałym językiem należy rozumieć takie ich sformułowanie, by kredytobiorcy zapewnić informacje wystarczające do podjęcia przez niego świadomej i rozważnej decyzji. Pozwany nie przedstawił dowodów, iż powodom zostały wyjaśnione czynniki kształtujące kurs CHF w okresie zawierania umowy, czynniki mogących mieć wpływ na kurs CHF w okresie wykonywania umowy, w tym prognoz co do zmian kursu CHF - w perspektywie kilkudziesięcioletniej. Okoliczność podpisania przez powodów w dniu 3 grudnia 2013r. we wniosku o zmianę warunków kredytu indeksowanego kursem waluty obcej oświadczenia, że nastąpiło to z pełną świadomością ryzyk związanych z zaciągnięciem tego rodzaju zobowiązania, a w szczególności ryzyka zwiększenia salda zadłużenia i kwoty raty kredytu w wyniku zmiany kursu waluty, do którego indeksowany jest kredyt, oznacza jedynie formalne wypełnienie omawianego warunku, gdyż jest to zapis zdawkowy i nie spełnia wymogów wyczerpujących informacji o istocie i rozmiarze ryzyka kursowego, nadto oświadczenie to powodowie złożyli 6 lat po zawarciu umowy dopiero przy zawieraniu aneksu. Sam fakt złożenia przez kredytobiorców podpisów pod tym oświadczeniem przygotowanym przez bank stanowiącym wzorzec umowy oświadczeniami o zapoznaniu się z ryzykiem kursowym, nie oznacza, że bank dopełnił formalności w tym zakresie. Zastosowano bowiem szablon oświadczenia, który znowu można uznać za typowy wzorzec, przygotowany przez przedsiębiorcę, jak też rażąco naruszający interesy konsumenta i jako taki stanowiący klauzulę niedozwoloną. J. D. i K. D. wskazywali, iż przedstawiciel banku (...) zapewniała ich, iż franka szwajcarski jest walutą bezpieczną i stabilną, a sam kredyt jako korzystny dla kredytobiorców. To na pozwanym ciążył obowiązek udowodnienia, że powodom przedstawiono wyczerpujące informacje o istocie i rozmiarze ryzyka kursowego, tymczasem pozwany temu nie sprostał. Zeznania świadków J. P., A. W., T. P. i W. Z. nie wniosły nic do sprawy, gdyż świadkowie nie uczestniczyli w zawieraniu umowy kredytowej. Świadek E. B., z uwagi na znaczny upływ czasu od daty zawarcie umowy, nie była w stanie stwierdzić czy przedstawiła powodom umowę kredytu złotówkowego. Przypuszcza, że oferta pozwanego była na tyle korzystna, że nie można było jej negocjować ale klientom przedstawiała oferty różnych banków. E. B. zeznała, że w tamtym okresie kurs CHF był bardzo stabilny i nikt nie wiedział, że „będzie taka kolosalna różnica kursów”. Zaprzeczyła jednak aby zapewniała, że kurs w ogóle nie wzrośnie. Jednocześnie świadek przyznał, że nie wie dlaczego w umowie jest kurs kupna i sprzedaży oraz w jaki sposób tworzone są kursy

walut w tabeli banku a także że nie przedstawiał klientom symulacji, jak będzie kształtować się wysokość raty i saldo kredytu, kiedy kurs CHF drastycznie wzrośnie, gdyż nikt w 2007 r. się tego nie spodziewał. Jako doradca finansowy zachęcała klientów żeby zapoznali się z historyczną tabelą kursu CHF (k.1070-1071).

Reasumując postanowienia umowne zawarte w §1 ust.1 zdanie ostatnie, §7 ust.2 zdanie ostatnie i §10 ust. 8 umowy kredytu umowy kredytu interpretowane w powiązaniu z §17 umowy, nie zostały sformułowane prostym i zrozumiałym językiem. Nie wyjaśniono bowiem kredytobiorcom w sposób prosty mechanizmu ustalania kursu waluty przez bank, jak też nie poinformowano ich dostatecznie o ryzyku walutowym, oraz o całkowitych możliwych kosztach kredytu. Konsument nie miał zatem możliwości podjęcia świadomie decyzji odnośnie tego, czy godzi się na ryzyko walutowe, ustalanie przez bank samodzielnie kursu waluty obcej, jak też na zastosowanie przez bank „spreadu walutowego”. Jak trafnie wskazano w uzasadnieniu wyroku wydanego w sprawie XXV C 2514/19 Sądu Okręgowego w Warszawie: „wymogu przejrzystości warunków umownych nie można zawężyć do zrozumiałości tych warunków pod względem formalnym i gramatycznym, lecz przeciwnie, z uwagi na to, że ustanowiony przez wspomnianą dyrektywę system ochrony opiera się na założeniu, iż konsument jest stroną słabszą niż przedsiębiorca, między innymi ze względu na stopień poinformowania, ów wymóg wyrażenia warunków umownych prostym i zrozumiałym językiem i w konsekwencji przejrzystości musi podlegać wykładni rozszerzającej. Wobec powyższego wymóg, aby warunek umowny był wyrażony prostym i zrozumiałym językiem, należy rozumieć w ten sposób, iż powinien być on rozumiany jako nakazujący także, by umowa przedstawiała w sposób przejrzysty konkretne działanie mechanizmu, do którego odnosi się ów warunek, a także, w zależności od przypadku, związek między tym mechanizmem a mechanizmem przewidzianym w innych warunkach, tak by konsument był w stanie oszacować, w oparciu o jednoznaczne i zrozumiałe kryteria, wpływające dla niego z tej umowy konsekwencje ekonomiczne. Kredytobiorca musi zostać jasno poinformowany, że podpisując umowę kredytu w obcej walucie, ponosi pewne ryzyko kursowe, które z ekonomicznego punktu widzenia może okazać się dla niego trudne do udźwignięcia w przypadku dewaluacji waluty, w której otrzymuje wynagrodzenie. Przedsiębiorca musi przedstawić ewentualne wahania kursów wymiany i ryzyko wiążące się z zaciągnięciem kredytu w walucie obcej, zwłaszcza w przypadku, gdy konsument będący kredytobiorcą nie uzyskuje dochodów w tej walucie. Kwestia ta powinna zostać rozpatrzona w świetle całokształtu istotnych okoliczności faktycznych, do których zaliczają się formy reklamy i informacji stosowane przez kredytodawcę w procesie negocjacji umowy kredytu”.

Postanowienie umowne jest sprzeczne z dobrymi obyczajami, jeżeli kontrahent konsumenta, traktujący go w sposób sprawiedliwy, słuszny i uwzględniający jego prawnie uzasadnione roszczenia, nie mógłby racjonalnie spodziewać się, że konsument przyjąłby dane postanowienie w drodze negocjacji indywidualnych. Z kolei, rażące naruszenie interesów konsumenta oznacza nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków wynikających z umowy na jego niekorzyść, skutkującą niekorzystnym ukształtowaniem jego sytuacji ekonomicznej i jego nierzetelnym traktowaniem. Zdaniem Sądu, postanowienia zamieszczone w §1 ust.1 zdanie ostatnie, §7 ust.2 zdanie ostatnie i §10 ust. 8 i §17 umowy kształtują prawa i obowiązki powodów jako kredytobiorców w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając ich interesy. Po pierwsze, na ich podstawie bank jest uprawniony do jednostronnego, samodzielnego ustalania kursu kupna i sprzedaży CHF, czym może wpływać jednostronnie i dowolnie (bez zastrzeżonego ograniczenia co do wysokości) na wysokość zobowiązania konsumenta, zaś konsument nie ma wpływu na wysokość kursu, co skutkuje tym, że bank uzyskuje dodatkową korzyść stosując kurs wyższy od kursu banku narodowego. Po drugie, bank ma ograniczone ryzyko walutowe (maksymalnie do kwoty wypłaconej konsumentowi), zaś konsument jest obciążony nieograniczonym ryzykiem kursowym (powodującym nieograniczoną możliwość zysku banku) bez dostatecznego rozeznania co do mechanizmów kształtowania się tego ryzyka, zaś bank nie proponuje kredytobiorcy żadnych rozwiązań minimalizujących ryzyko kursowe (np. ubezpieczenia od ryzyka w tym zakresie), co w sytuacji konsumenta spowodowało w ciągu kilku lat wzrost wysokości raty kredytu o kilkaset złotych miesięcznie (wzrost o kilkadziesiąt procent). Po trzecie, bank ustala dodatkowy koszt kredytu w postaci różnicy pomiędzy kursem sprzedaży i kursem kupna (tzw. spread walutowy), o którym to dodatkowym koszcie nie informuje wprost kredytobiorcy („ukryty koszt kredytu”), co skutkuje tym, że już z chwilą wypłaty kredytu wiadome jest, iż świadczenie banku z tytułu kapitału kredytu nie jest ekwiwalentem świadczenia konsumenta. Po czwarte, bank przerzuca na kredytobiorcę ryzyko wystąpienia różnic kursowych między kursem z dnia zawarcia umowy a kursem przy wypłacie

kredytu, zaś sam nie ponosi jakiegokolwiek ryzyka z tym związanego, co skutkuje tym, że przy wypłacie kredytu kredytobiorca może nie otrzymać wnioskowanej kwoty i ponieść szkodę z tego tytułu. Przy czym oceny zgodności postanowień umowy z dobrymi obyczajami, sąd dokonał według stanu z chwili zawarcia umowy (art. 385²kc).

Zgodnie z art. 385¹§2 kpc jeżeli postanowienie umowy są nieważne to nie wiążą one konsumenta, a strony są związane umową w pozostałym zakresie, o ile umowa może obowiązywać bez abuzywnych postanowień. Z kolei art. 6 ust.1 dyrektywy 93/13, stanowi iż nieuczciwe postanowienia w umowie zawartej przez przedsiębiorcę z konsumentem nie są wiążące dla konsumentów, na warunkach określonych w prawie krajowym państw członkowskich, oraz że umowa pozostaje wiążąca dla stron na tych samych warunkach, jeżeli jest to możliwe po wyłączeniu z niej nieuczciwych postanowień. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w wyroku z dnia 29 kwietnia 2021 roku C-19/20 uznał za dopuszczalne by sąd krajowy usunął jedynie nieuczciwy element warunku umowy zawartej pomiędzy przedsiębiorcą a konsumentem, w wypadku gdy odstrasżający cel tej dyrektywy jest realizowany przez krajowe przepisy ustawowe regulujące korzystanie z niego, o ile element ten stanowi odrębne zobowiązanie umowne, które może być przedmiotem indywidualnej kontroli pod kątem nieuczciwego charakteru. Trybunał uznał także za niedopuszczalne by sąd krajowy usunął jedynie nieuczciwy element warunku umowy zawartej pomiędzy przedsiębiorcą a konsumentem, jeżeli takie usunięcie sprowadzałoby się do zmiany treści tego warunku poprzez zmianę jego istoty. W ocenie sądu, wyeliminowanie z umowy niektórych zapisów z §17 zmieniłby istotę kwestionowanych postanowień umowy. Doprowadziłby on bowiem do ujednoclenia tabelowych kursów kupna i kursów sprzedaży, jako że oba te kursy stałyby się równe średniemu kursowi NBP, co sprawiłoby że zapisy umowy z §1 ust.1 zdanie ostatnie, §7 ust.2 zdanie ostatnie, §10 ust. 8 i §17 umowy kredytu byłyby absurdalne. Tymczasem wskazane zapisy umowy zakładają odmiennność kursu kupna, po którym jest przeliczana na CHF wypłacana kredytobiorcom kwota kredytu i następnie codziennie jest ustalane w złotych polskich zadłużenie kredytobiorców oraz odmiennność kursów sprzedaży, po których są przeliczane dokonywane przez kredytobiorców spłaty rat kredytu.

W ocenie sądu, nie ma możliwości utrzymania w mocy umowy kredytowej zawartej przez małżonków D. z pozwanym bankiem bez w/w niedozwolonych postanowień regulujących mechanizm indeksacji i różnic kursów walutowych. Prowadziłoby to bowiem do zmiany charakteru umowy poprzez wyeliminowanie ryzyka kursowego związanego z indeksacją kwoty kredytu do CHF, a tylko istnienie owego ryzyka uzasadnia zastosowanie w umowie przy określaniu wysokości oprocentowania stopy międzybankowej tej waluty, czyli LIBOR. Zakwestionowaniu podlegał bowiem cały mechanizm związany z przeliczaniem kredytu między PLN a CHF, mający zastosowanie zarówno przy wypłacie kredytu, jak i przy jego spłacie oraz kwestia zastosowania tzw. spreadu walutowego. Umowy obecnie nie da się zatem wykonać bowiem nie można określić sposobu i wysokości świadczeń stron. Nie jest zatem możliwe i zasadne poszukiwanie jakiegoś innego kursu po jakim możliwe byłoby ustalenie wypłaty kredytu i jego spłaty. Zwrócić należy przy tym uwagę, że już przy wypłacie kredytu bank zastosował własny kurs kupna (zaznaczyć przy tym należy, że konsumenci nie dysponowali walutą CHF, którą mieliby sprzedać bankowi), a szukanie teraz innego kursu spowodowałoby istotną zmianę umowy, co jest niedopuszczalne na gruncie przepisów unijnych o nieuczciwych warunkach umownych, jak też prawa krajowego. Sąd nie ma możliwości uzupełniania umowy, w tym przez zastosowanie regulacji art. 358 § 2 k.c. w obecnym brzmieniu skoro nie obowiązywał w dacie zawierania umowy, lecz powinien zastanowić się nad tym, czy bez nieuczciwych postanowień umowa może dalej obowiązywać. Po wyeliminowaniu z umowy mechanizmu indeksacji, pozostałość umowy byłaby sprzeczna z intencją stron. Skoro zamiarem stron było zawarcie umowy kredytu indeksowanego kursem CHF, to istnienie owej umowy bez klauzul indeksacyjnych nie ma racji bytu i jest sprzeczne z naturą tego stosunku obligacyjnego, gdyż przekształcenie kredytu indeksowanego w kredyt złotowy byłoby równoznaczne ze zmianą głównego przedmiotu umowy. Eliminacja indeksacji uniemożliwia wykonanie umowy, z uwagi na brak mechanizmu ustalenia wysokości zobowiązania kredytobiorcy. Powodowie nie wyrażali zgody na utrzymanie klauzul abuzywnych, zatem Sąd na podstawie art. 189 kpc, art. 58§1 kc i art. 385¹ kc, stwierdził, iż umowa kredytu nr (...) jest nieważna.

W myśl art. 353¹ k.c., strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego.

Cechami szczególnymi prawa cywilnego i stosunków cywilnoprawnych (w tym umowy kredytu) są równorzędność podmiotów i ekwiwalentność świadczeń.

Umowa kredytu zawarta przez powodów z bankiem została skonstruowana przez bank w taki sposób, że zasady te zostały istotnie zachwiane na skutek wprowadzenia nieuczciwych warunków umownych o jakich mowa powyżej, korzystnych dla banku a szkodliwych dla konsumentów. Ponadto, konsumenci nie zostali w sposób dostateczny poinformowani o nieograniczonym ryzyku związanym z zawartą umową. Zastosowane klauzule niedozwolone skutkowały tym, że jedna strona umowy stała się znacznie silniejsza od drugiej i mogła jednostronnie wpływać na sytuację obu stron umowy, w tym zwłaszcza działać na własną korzyść, kształtując swobodnie kurs kupna i kurs sprzedaży CHF.

Mając na uwadze powyższe argumenty odnoszące się do bezwzględnej nieważności umowy kredytu, Sąd orzekł jak w punkcie I wyroku.

Nieważność umowy kredytu powoduje konieczność rozliczeń stron na podstawie art. 410§1 kc w zw. z art. 405 kc. W ocenie Sądu, konsumentowi i kredytodawcy przysługują odrębne roszczenia o zwrot świadczeń pieniężnych spełnionych w wykonaniu tej umowy (mająca moc zasady prawnej uchwała składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2021 roku III CZP 6/21). Przepis art. 411 pkt 1 kc który stanowi, iż nie można żądać zwrotu świadczenia, jeżeli spełniający świadczenie wiedział, że nie był do świadczenia zobowiązany, nie może być podstawą oddalenia powództwa. Pozwany nie udowodnił, iż powodowie przed wytoczeniem powództwa byli świadomi abuzywności postanowień §1 ust.1 zdanie ostatnie, §7 ust.2 zdanie ostatnie, §10 ust.8 i §17 umowy.

Nie było kwestionowane przez strony, a jednocześnie wynikało ze złożonych do akt dokumentów, że tytułem wykonania umowy nr (...) od 31 grudnia 2007 do dnia 5 lipca 2021 r. powodowie uiścili na rzecz pozwanego łączną kwotę 246 158,39 zł oraz kwotę 70 289,74 franków szwajcarskich. Na podstawie art. 405 kc w zw. z art. 410§1 kc Sąd zasądził na rzecz powodów wskazaną kwotę łącznie jako małżonków, z uwagi na brak ustawowej i umownej podstawy solidarności powodów jako wierzycieli (art. 369 kc). Podstawą rozstrzygnięcia o odsetkach ustawowych za opóźnienie jest art. 484§1 i 2 kc w zw. z art. 455 kc, przy czym Sąd uznał, że strona pozwana pozostaje w opóźnieniu z zapłatą co do kwoty 246 158,39 zł od 21 lutego 2020 r., skoro modyfikację pozwu zawartą w piśmie z dnia 10 grudnia 2019r. (stanowiącym wezwanie do zapłaty) doręczono pozwanemu w dniu 13 lutego 2020r. (k. 1844), a „niezwłocznie” w rozumieniu art. 455 kc oznacza upływ terminu co najmniej 7 dni od daty wezwania. Powodowie wnosili o zasądzenie ustawowych odsetek za opóźnienie od wskazanej kwoty od daty doręczenia pisma z dnia 10 grudnia 2019r., jednak z przyczyn powyższych, powództwo co do odsetek za okres od dnia 13 lutego 2020r. do dnia 20 lutego 2020r., zostało oddalone o czym sąd orzekł w punkcie III wyroku. Natomiast co do kwoty 70 289,72 franków szwajcarskich odsetki ustawowe za opóźnienie zostały zasądzone od dnia 4 września 2021r., skoro odpis pisma z modyfikacją powództwa z dnia 26 lipca 2021 r. został doręczony pozwanemu w dniu 27 sierpnia 2021r. (k. 1843), a „niezwłocznie” w rozumieniu art. 455 kc oznacza upływ terminu co najmniej 7 dni od daty otrzymania wezwania. Żądanie zasądzenia odsetek w pozostałym zakresie od wskazanej kwoty zostało zaś oddalone jako nieuzasadnione, o czym orzeczono w punkcie III sentencji wyroku.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., obciążając pozwanego całością kosztów procesu poniesionych przez powodów. Pozwany przegrał sprawę, zatem powinien zwrócić powodom poniesione przez nich koszty procesu. Zasądzone od pozwanego na rzecz powodów zwrot kosztów procesu w postaci: kosztów zastępstwa procesowego – 10.800 zł, opłaty od pozwu – 1.000 zł, opłaty skarbowej od pełnomocnictw – 34 zł. Jednocześnie wobec nadpłaty opłaty sądowej od pozwu w kwocie 1000zł, sąd na podstawie 80 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych nakazał jej zwrot sum Skarbu Państwa na rzecz powodów.

(...)